

Rewitalizacja

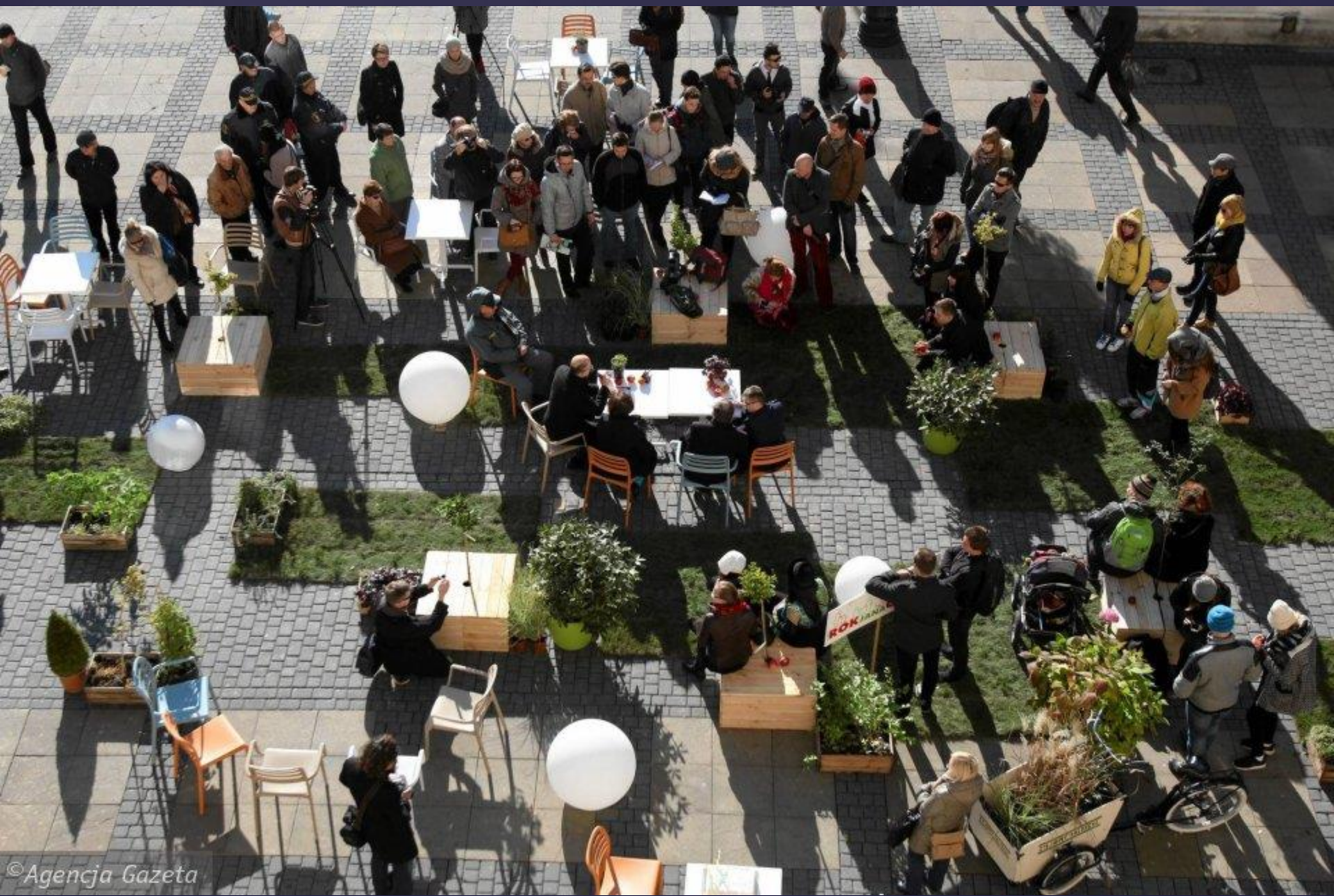
”Rewitalizacja – to kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), **integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki**, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i **jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.** Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).”

1. Diagnoza

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- a. gospodarczej
- b. środowiskowej
- c. przestrzenno-funkcjonalnej
- d. technicznej

Czym nie powinien być program rewitalizacji?

„Zasady programowania, wdrażania i wsparcia rewitalizacji w województwie lubelskim z grudnia 2015r.”

Należy wyeliminować możliwość realizacji wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych. Tym samym, istotne jest, by nie powstawały „pseudoprogramy” rewitalizacji, które nie służą rozwiązaniu problemów społecznych i strukturalnych w obszarze zdegradowanym, w jego otoczeniu i w całej gminie.

Etam Cru
Przykład negatywny, mural
źle postrzegany przez
mieszkańców

Escritor Media

Przykład pozytywny – mural, który powstał z mieszkańcami

<http://www.kurierlubelski.pl/styl-zycia/a/na-bronowicach-przy-ul-bilgorajskiej-powstal-nowy-mural,9862950/>

Ważna jest partycypacja społeczna!

Partycypacja to możliwość zabierania głosu, brania udziału w rozmaitych działaniach oraz w podejmowaniu decyzji.

"Miasta mają do zaoferowania coś dla każdego, tylko dlatego i tylko wtedy, gdy będą tworzone przez każdego."
— Jacobs J. (1961)

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

INFORMACJA

Informowanie to najprostsza forma uczestnictwa, angażująca obywateli w najmniejszym stopniu. Sprowadza ich jedynie do roli biernych odbiorców.

KONSULTACJE

Osoby uczestniczące w konsultacjach występują niejako w roli „doradców”, których pyta się o zdanie i opinie w konkretnej sprawie. Współuczestniczą w procesie.

PARTYCYPACJA

Partnerstwo pomiędzy władzą a obywatelami polegające na przekazaniu obywatelom części kompetencji (ale i tym samym odpowiedzialności) dotyczących podejmowanych działań i decyzji.

PO CO?

- wyrażenie potrzeb i życzeń mieszkańców (warsztat MAD-Miasto, Architektura, Design, mapowanie miejsca z dziećmi, poznanie ich potrzeb w stosunku do miejsc, projekt realizowany z Dzielnicy Kultury – autorka i koordynatorka warsztatów – Paulina Zarębska-Denysiuk)

- edukacja, rozwijanie kompetencji obywatelskich
- „Pelasia i przyjaciele” – realizacja Konrad Biel i Bogusław Byrski (projekt realizowany w ramach Dzielnic Kultury)

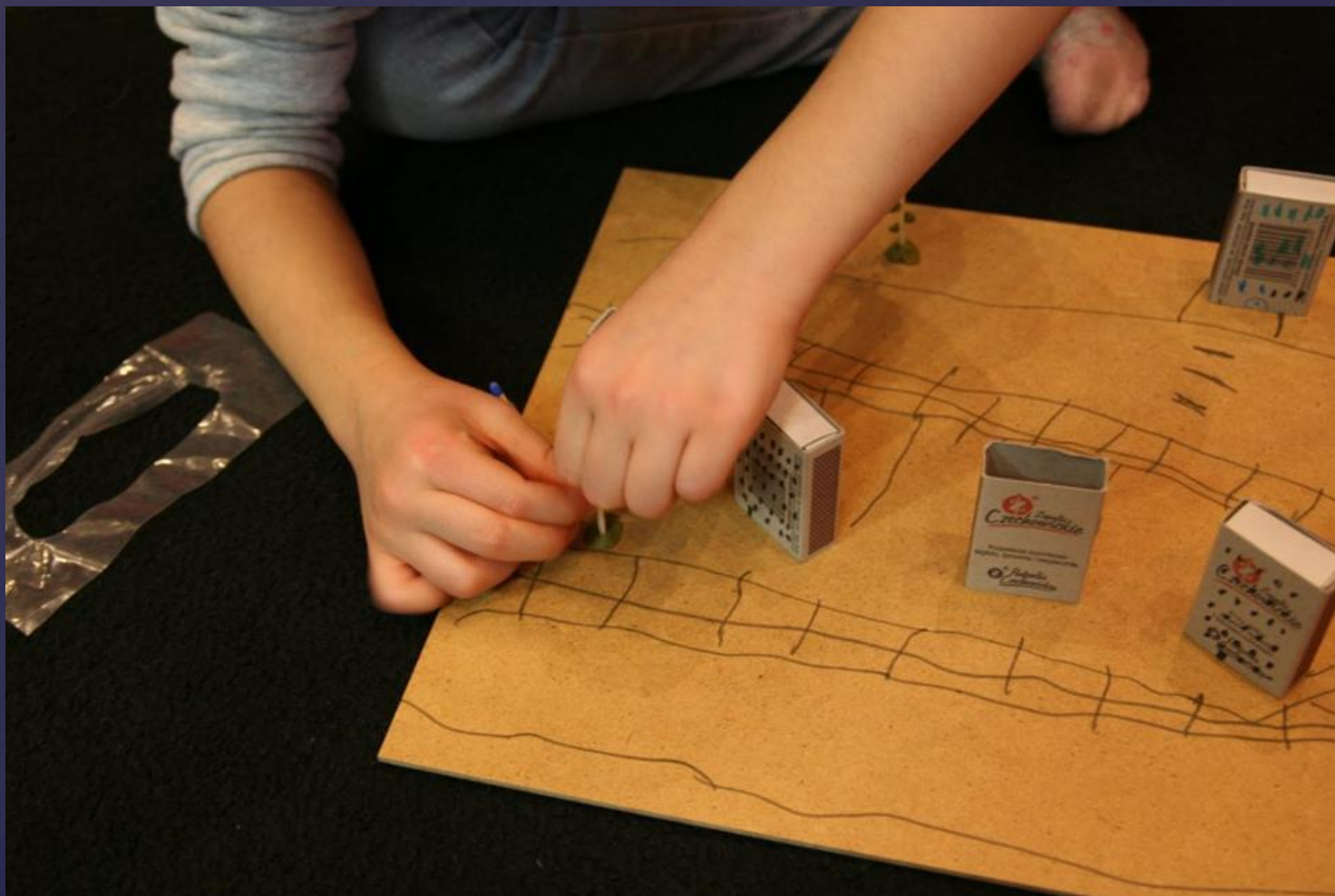
- **integracja – między sobą i z miejscem zamieszkania**
- „Na Cyruliczej nie tylko cyrulicy” – projekt edukacyjny dla dzieci z ulicy Cyruliczej, w którym została połączona integracja mieszkańców oraz edukacja historyczna na temat miejsca ich zamieszkania (projekt realizowany w ramach Dzielnic Kultury); koordynatorka i autorka warsztatów Paulina Zarębska-Denysiuk

„Sławin dzielnica historyczna” – projekt obejmował cykl warsztatów i wykładów powiązanych z historią dzielnicy Lublina. Miał na celu integrację mieszkańców i edukację historyczną na temat ich miejsca zamieszkania. Ważną szczególnie dla nowych mieszkańców dzielnicy (na zdjęciu prezentacja o dworach: Dwór Kościuszków); (projekt realizowany w ramach Dzielnic Kultury); koordynatorka i autorka warsztatów Paulina Zarębska-Denysiuk

„Sławin dzielnica historyczna” – warsztaty dla dzieci, które poprzez makietę wyrażały swoje oczekiwania w stosunku do osiedla, na którym mieszkają

„Sławin dzielnica historyczna”) – warsztat architektki krajobrazu Agaty Kozak (mieszkankei tej dzielnicy), która pokazywała, jak można wprowadzić zieleni w obszar nowoczesnego osiedla na balkonach

„Handlowe święto ulicy Zamojskiej” – ważnym sposobem integracji jest „świętowanie”.
Może to być festyn, poczęstunek, spotkanie sąsiedzkie.
Projekt koordynuje i jest autorką: Paulina Zarębska-Denysiuk

- zmniejszenie oporu na wprowadzanie zmian
- Ważne, żeby zmiany zachodziły przy udziale lokalnej społeczności. „Podwórka na temat, czyli czarujemy Dzielnicę Dziesiątą”. (Projekt realizowany z Budżetu Obywatelskiego, pomysł i koordynacja – Karolina Koguciuk, osoba odpowiedzialna za zmianę przestrzenną na poniższym podwórku, we współpracy z lokalną społecznością – Paulina Zarębska-Denysiuk)

- Wspólne sadzenie roślin z mieszkańcami
(warsztat MAD-Miasto, Architektura, Design, mapowanie miejsca z dziećmi, poznanie ich potrzeb w stosunku do miejsc, projekt realizowany z Dzielnic Kultury – autorka i koordynatorka warsztatów – Paulina Zarębska-Denysiuk)

- kreatywne pomysły – praca grupowa
- Podczas „Handlowego święta ul. Zamojskiej” przedsiębiorcy sami układali i realizowali program święta: pokazy, warsztaty, wystawy.

W przestrzeni ważna staje się inicjatywa mieszkańców.

Cechy partycypacji:

Równość

Odpowiedzialność

Współpraca

Uczciwość

Transparentność

METODY:

- spacery badawcze
- mobilne punkty konsultacyjne
- stały punkt konsultacyjno-informacyjny
- wizyty w podwórkach lub mikro-festyny sąsiedzkie
- wywiady (badania jakościowe)
- sondy, ankiety (badania ilościowe)
- pula środków, o której decydują sami mieszkańcy (jak budżet partycypacyjny)
- Wkład własny koncepcyjny, niematerialny (inicjatywa lokalna)
- debaty

- Rzetelnie - plusy i minusy proponowanych rozwiązań;
- Powszechnie i różnorodnie – plakaty, ulotki, internet, radio, lokalna telewizja, bezpłatna gazeta,
- W odpowiednim czasie - informacja musi być podana odpowiednio wcześniej;
- W formie dostosowanej do kompetencji odbiorców- prosty język,

FORMY PARTYCYPACJI W REWITALIZACJI

Ustawa przewiduje dwie obligatoryjne formy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji:

- konsultacje społeczne;
- powołanie Komitetu Rewitalizacji.

- Poznanie potrzeb interesariuszy
- Zaoszczędzenie czasu i pieniędzy
- Wzmocnienie pozytywnego wizerunku urzędu (prowadzącego proces rewitalizacji)
- Aktywizowanie społeczności
- Zwiększenie odpowiedzialności interesariuszy
- Oswojenie mieszkańców z taką formą aktywności
- Możliwość rozwiązania konfliktogennych sytuacji

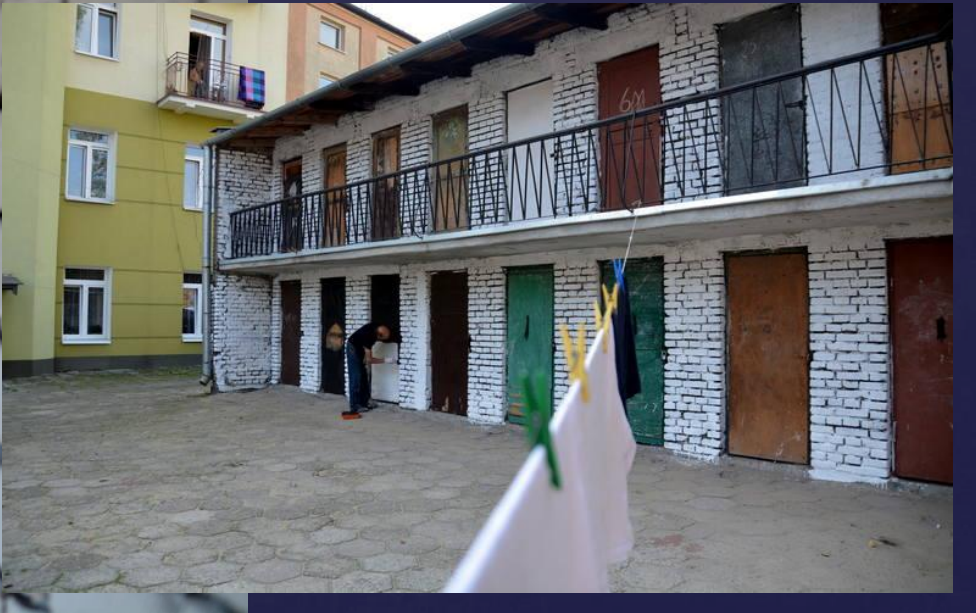
PRZYKŁADY PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

**Podwórka na temat/
Warsztaty z programu Dzielnice
Kultury**

Kreatywne przemiany

Współpraca przedsiębiorców z ul. Lubartowskiej z przedsiębiorcami z ul. Zamojskiej.
Zakupy do „Kreatywnych przemian” przy ul. Lubartowskiej
były dokonywane przy ul. Zamojskiej.

Przed

Po

© Agencja Gazeta

Fot. Jakub Orzechowski
<http://lublin.wyborcza.pl/lublin/7,48724,23621757,metamorfoza-lokalu-na-starym-miescie-zmieni-sie-cerownia-artystyczna.html>

Handlowe święta ulic

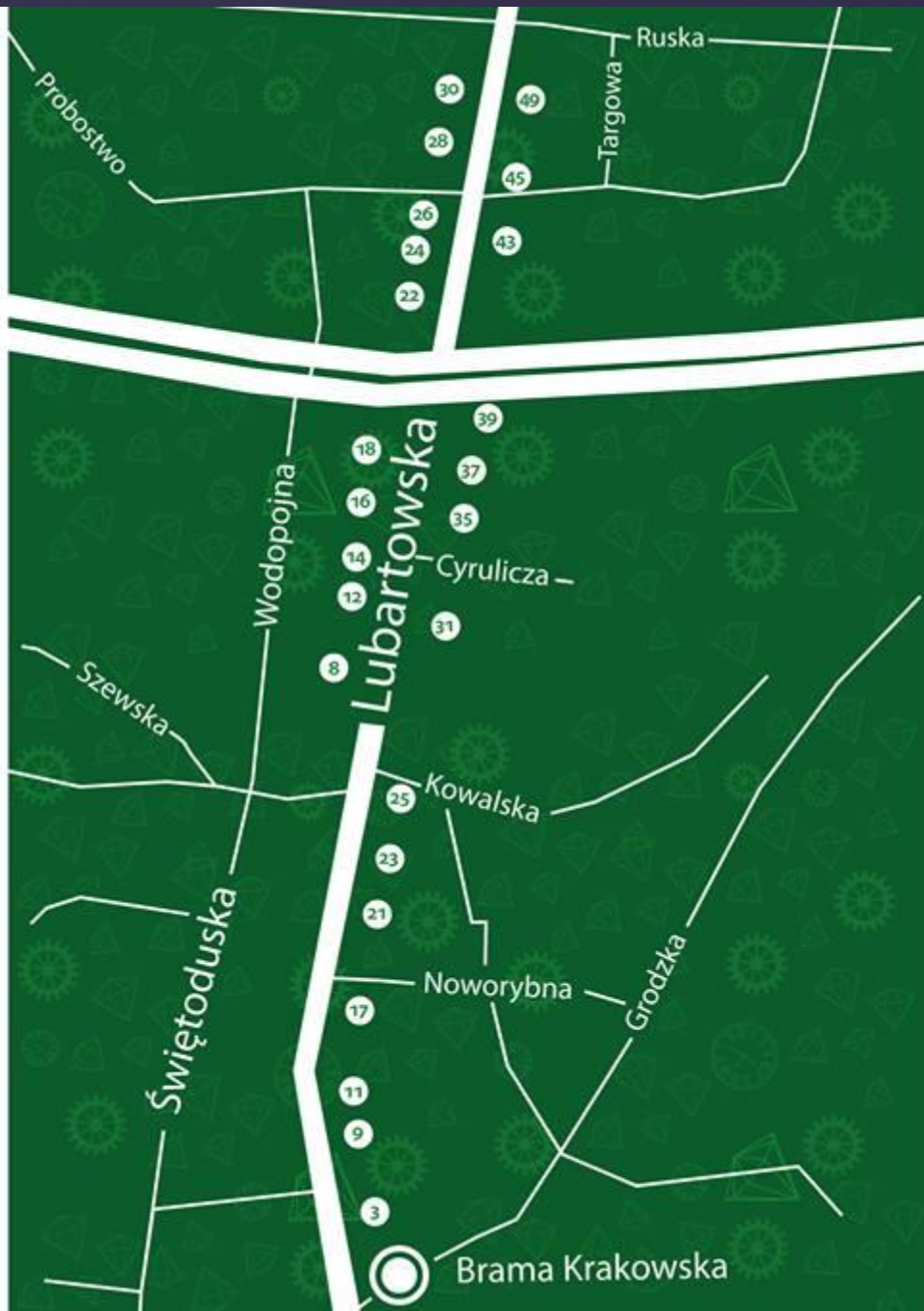
<https://www.facebook.com/Ulica-Lubartowska-1678742272455847/>

<https://www.facebook.com/zamojska.ulica/>

- 8 **Sklep Odzieżowo-obuwiczny „UTEX” S.A. Anna Woźniak**
Sprzedaż odzieży damskiej.
10.12 – promocja na kurty i możliwość negocjacji cen na pozostały asortyment.
- 12 **„AURA” Odzież i Bielizna**
Sprzedaż odzieży damskiej i bielizny damskiej i męskiej. W ofercie produkty polskich marek w tym wyrobę z jedwabu winiowego białogajskiej firmy „Mewa”.
10.12 – 20% rabatu na wybrany asortyment. Dla pierwszych 5 osób, które dokonają w tym dniu zakupów – upominek. Dla wszystkich klientów stołek poczęstunek.
- 14 **„TIME SERVICE” Piotr Kokowski**
Usługi zegarmistrzowskie. Naprawa zegarów i zegarków mechanicznych (Mistrz Dyplomowany od 1984 r.). Sprzedaż zegarków.
10.12 – 10% rabatu na usługi i zakupy.
- 14 **„ESENS-Style” Elżbieta Fryga**
Salon odzieży znanych, polskich firm.
10.12 – 20% rabatu na wybrany asortyment, 5% – na pozostały. Fachowe doradztwo, stylizacja ubioru, kolorystyka i dodatki. Przeróbki i dopasowanie do figury.
- 16 **Sklep Zoologiczny Celina Popławska**
Sprzedaż karmy dla psów, kotów, rył, ptaków i gryzoni.
10.12 – dla klientów upominki. Fachowe doradztwo.
- 18 **Salon Mody Słubnej „DEMI”**
Markowe suknie ślubne, kompleksowa obsługa panny młodej w zakresie stroju ślubnego – stylizacja, doradztwo w zakresie doboru sukni do typu urody i sylwetki, analiza kolorystyczna.
- 18 **Lombard Michał Wasek**
Skup – sprzedaż zamiana.
10.12 – 25% rabatu na cały asortyment.
- 22 **Import-Export Ireneusz Kitowski**
Sprzedaż outletowych ubrań.
10.12 – 30% rabatu na cały asortyment.
- 22 **Usługowy Zakład Zegarmistrzowski Marian Sagan**
Usługi zegarmistrzowskie.
- 22 **Sklep „ZABKA”, nr Z3549 Monika Knap**
Sprzedaż detaliczna.
10.12 – specjalne promocje
- 22 **„NEOMOBIL” Akcesoria gsm, Multimedia.**
Sprzedaż akcesoriów gsm, multimedialnych, serwis.
10.12 – 5% rabatu na akcesoria telefonacyjne.
- 24 **Fryzjer Ewa Kobelarz**
Fryzjer damski, męski i dziecięcy.
- 26 **Drogeria „MAT” M. Ciechanowska i Wspólnicy s.j.**
Sprzedaż kosmetyków i fachowe doradztwo.
10.12 – 20%, 30% rabatu na wybrany asortyment znanych marek: Max Factor, Ziaja, Isadora, Lumene, Gosh.
- 28 **XERO „DUSZEK”**
Usługi xero, laminowanie i bindowanie. Sprzedaż firm i obrusów. Rabaty dla studentów i uczniów.
- 28 **Sklep Elektryczno-sanitarny PHU „EL-SAN” Ewa Feliska, Piotr Feliski**
Sprzedaż artykułów hydraulicznych, elektrycznych, części zamiennych AGD.
10.12 – 5-15% rabatu na wybrany asortyment.
- 30 **„AGROZBYT” Artur Gębką**
Sprzedaż nasion i cebulek kwiatowych, środków ochrony roślin, ziemi kwiatowej, folii, narzędzi ogrodniczych, doniczek.
10.12 – 10% rabatu na cały asortyment.
- 30 **„ALMED” Alina Michalak**
Sprzedaż sprzętu ortopedycznego, rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych.
10.12 – 50% rabatu na przedmioty produkcji tej firmy. Fachowe doradztwo w zakresie: doboru sprzętu, a także refundacji sprzętu i środków pomocniczych.

- 3 **„AVOCADO” Lubelskie Przymoki**
Gastronomia. 10.12 – wszystkie pierogi 2x 5 zł.
- 9 **Sklep Jubilerski „Jwona”**
Sprzedaż wyrobów jubilerskich. W ofercie biżuteria srebrna i złota na różne okazje. 10.12 – 15% rabatu na cały asortyment biżuterii srebrnej i złotej.
- 9 **Galeria Sztuki Współczesnej i Antyków**
Sprzedaż sztuki współczesnej i dawnej, obrazów, biżuterii, przedmiotów artystycznych. 10.12 – 5% rabatu na cały asortyment przy zakupie za gotówkę.
- 9 **Przedsiębiorstwo Handlowe „VERITATIS SPLENDOR” Sp. z o.o.**
Sprzedaż pamiatki, dewocjonalii, obrazów, biżuterii i książek.
10.12 – 20% rabatu na cały asortyment.
- 11 **Salon Muzyczny RIF**
Sprzedaż instrumentów muzycznych i akcesoriów.
10.12 – 10% rabatu na akcesoria muzyczne i 5% na instrumenty.
- 17 **BAR „KROKIECIK”**
Gastronomia. 10.12 – rabat na drugie danie.
- 17 **SAVICI Jubiler S.C. Sławomir Sawicki, Paweł Sawicki**
Sprzedaż wyrobów jubilerskich. 10.12 – bezpłatne czyszczenie złotej biżuterii.
- 21 **Firma Handlowa „FIGARO” Włodzisław Mędykowski**
Sprzedaż wyrobów jubilerskich. 10.12 – 10%, 20%, 30% rabatu na wybrany asortyment „Niespożyczone” dla klientów.
- 21 **Sklep „BODY”**
Salon z bielizną. Profesjonalny dobór bieliznoszy, szeroki wybór rozmiarów. 10.12 – 20% rabatu na kostiumy kąpielowe, 15% rabatu na drugi biustonosz. Przy zakupie powyżej 250 zł – fig. za złotówkę.
- 23 **Sklep „TANIA ODZIEŻ”**
Sprzedaż odzieży używanej, torebek i biżuterii. 10.12 – 50% rabatu na wszystko.
- 23 **Sklep „KAMELEON” (nr 2) Agnieszka Wrona**
Sprzedaż artykułów gospodarstwa domowego i pamiątkowych oraz zabawek. 10.12 – 20% rabatu na wszystkie zabawki, 10% rabatu na artykuły gospodarstwa domowego. Przy zakupie powyżej 15 zł – kalendarz gratis.
- 23 **ST ERGO HESTIA s.a.**
Sprzedaż ubezpieczeń majątkowych, komunikacyjnych i życiowych dla osób fizycznych i firm. 10.12 – do 25% rabatu na ubezpieczenia majątkowe, do 15% rabatu na ubezpieczenia komunikacyjne.
- 25 **FOTO „ZORZA” i RESZTA Agnieszka Błaszczuk**
Wykonanie zdjęć do dokumentów, portrety, wywoływanie filmów oraz powiększenia, zdjęcia nagrobkowe. 10.12 – 30% rabatu na zdjęcia do dokumentów.
- 25 **Apтека „Obam o Zdrowie”**
Sprzedaż leków, suplementów diety oraz kosmetyków. Wykonywanie leków. 10.12 – Promocja marki własnej DOZ oraz kosmetyków, zniżka 50% dla klientów. Upominki dla klientów.
- 25 **Sklep Firmowy CSPAR – Wyroby z wikliny i Sklep firmowy Bolesławiec**
Sprzedaż ręcznie wykonanych wyrobów ceramicznych oraz z wikliny. 10.12 – 10% rabatu na wyroby z wikliny i rabaty na wybrany asortyment z ceramiki.
- 31 **Zakład Szewski Mirosław Skrzypek**
Zakład szewski. Usługi ekspresowe.
- 31 **„E-LLA” Salon odzieży Edward Fryga**
Salon odzieży znanych, polskich firm.
10.12 – 20% rabatu na wybrany asortyment, 5% na pozostały. Fachowe doradztwo. Przeróbki i dopasowanie do figury.
- 31 **Pracownia Protetyczna Wioletta Nawrocka**
Pracownia protetyczna.
- 31 **Hafka Małgorzata Kaszak**
Szyje na miarę, przeróbki krawieckie.
- 35 **Odzież ciężowa „MAMI”**
Sprzedaż odzieży ciężowej.
10.12 – 5-10% rabatu na cały asortyment oraz gratis dopasowywanie odzieży.
- 37 **Salon Bielizny Damsko-Męskiej „DAFNE” Beata Pelczyńska**
Sprzedaż bielizny damsko-męskiej znanych polskich firm. 10.12 – 5% rabatu przy zakupie powyżej 50 zł, 10% rabatu przy zakupie powyżej 100 zł.
- 37 **„EMAN” Edyta Brodowska**
Sprzedaż kociń męskich i dodatków. 10.12 – 10% rabatu na cały asortyment.
- 37 **„OLIVER” Elżbieta Budzyska**
37 **Sklep „OLA” Benedetta Kowalczyk-Baron**
Sprzedaż artykułów dla niemowląt i dzieci oraz wyprawkę do chrztu.
10.12 – 5% rabatu na cały asortyment.
- 39 **Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „TANIA ODZIEŻ Jan Budzyski**
Sprzedaż taniej odzieży. 10.12 – 50% rabatu na cały asortyment.
- 39 **Smazalnia Ryb**
Gastronomia. 10.12 – degustacja ryb i danie dnia w promocyjnej cenie.
- 43 **Pasaż Handlowy pod LSS Społem „Bazar”**
Sprzedaż odzieży damskiej, męskiej, bielizny, biżuterii, zegarków, upominków, państwa, serwis i komis telefonów. 10.12 – rabaty na wybrany asortyment.
- 43 **Mala Gastronomia „ZŁOTY KURCZAK” Kazimierz Roczeń**
Gastronomia. Danie dnia w promocyjnej cenie.
- 43 **Zakład Zegarmistrzowski Mirosław Sak**
Zakład zegarmistrzowski i dorabianie kluczy.
- 43 **Stoisko Złotnicze „SZAFIR”**
Sprzedaż wyrobów złotniczych. 10.12 – 5% rabatu na wybrany asortyment.
- 45 **MUSI LUBLIN Sp. z o.o. Specjalistyczny Sklep Zoopatrzniac Medyczny**
Sprzedaż i produkcja wyrobów ortopedycznych rehabilitacyjnych.
10.12 – 30% rabatu na wybrany asortyment.
- 49 **Sklep „KAMELEON” (nr 1) Agnieszka Wrona**
główny punkt 27 Sklep „KAMELEON” (nr 2) Agnieszka Wrona
- 49 **Deliakatesy MIX s.c. W.A. Nitecyy**
Sklep spożywczy z mrożonkami.

Długofalowość

Projekty, które powinny trwać...

Podwórka Sąsiedzkie

Podwórka Sąsiedzkie

Dziękuję za uwagę

Paulina Zarębska-Denysiuk
Tel. 605 615 959
e-mail: pola_lub@wp.pl